

บันทึก

เรื่อง การตีความมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐาน สำหรับกรรมการและ
พนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.๒๕๑๘ (กรณีที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทขนส่ง จำกัด)

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีหนังสือ ที่ สร.๑๐๐๔/๕๔๑๙ ลงวันที่ ๑๕
กันยายน ๒๕๒๓ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหากฎหมายของ
กระทรวงคมนาคมว่า พนักงานตำแหน่งที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทขนส่ง จำกัด อยู่ใน
ความหมายของ “ที่ปรึกษาคณะกรรมการ” หรือ “ที่ปรึกษารัฐวิสาหกิจ” ตามคำจำกัดความของคำ
ว่า “พนักงาน” ในมาตรา ๔ และตามความในมาตรา ๙ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติ
มาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.๒๕๑๘ ซึ่งจะได้รับการยกเว้นไม่ต้อง
ทำงานเต็มเวลา หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) ได้พิจารณา
ปัญหาดังกล่าวประกอบกับฟังคำชี้แจงของผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนัก
นายกรัฐมนตรี) ผู้แทนกระทรวงคมนาคม (สำนักงานปลัดกระทรวง) และผู้แทนบริษัทขนส่ง
จำกัด แล้ว มีความเห็นว่า การตั้งที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทขนส่ง จำกัด นี้ ถ้าพิจารณาข้อบังคับ
ของบริษัท ฯ ข้อ ๔๘^๑ แล้วจะเห็นว่า กรรมการของบริษัท ฯ มีอำนาจตั้งบุคคลหนึ่งหรือหลายคน
เป็นที่ปรึกษากฎหมายได้ นอกจากนั้น การตั้งที่ปรึกษานี้ได้ตั้งถูกต้องตามจำนวนที่กำหนดไว้ใน
อัตราค่าจ้างของบริษัทขนส่ง จำกัด ตามคำสั่งที่ป.๔/๒๕๒๒ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๒๒ เรื่อง
การใช้แผนภูมิการแบ่งส่วนงาน สายงานการบังคับบัญชา การกำหนดหน้าที่หน่วยงาน อัตราค่าจ้าง
การจำแนกตำแหน่งหน้าที่โดยย่อ และเงื่อนไขการจ้างพนักงานของบริษัทขนส่ง จำกัด พุทธศักราช
๒๕๒๓^๒ ดังนั้น จึงเป็นการแต่งตั้งที่ถูกต้องตามข้อบังคับของบริษัท ฯ แล้ว ส่วนการที่จะพิจารณา
ว่า ที่ปรึกษาภาษานี้เป็นพนักงานของบริษัทหรือไม่ และต้องทำงานให้บริษัท ฯ เต็มเวลา
หรือไม่ ต้องพิจารณาจากพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงาน

^๑ข้อ ๔๘ นอกจากอำนาจทั้งหลายที่กรรมการมีอยู่ตามกฎหมาย ที่จะดำเนินกิจการตาม
วัตถุประสงค์ของบริษัท กรรมการมีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

๑ล๑

๑ล๑

(ค) ตั้งบุคคลหนึ่งหรือหลายคนเป็นที่ปรึกษากฎหมาย และที่ปรึกษาในกิจการค้าเพื่อให้
ความเห็นปรึกษาแนะนำในกิจการปฏิบัติกิจการค้าต่าง ๆ อันเกี่ยวแก่กฎหมายและกิจการค้านั้นโดยเฉพาะ ทั้งนี้
ให้มีอำนาจกำหนดเงินบำเหน็จรางวัลอันจะพึงได้ตามที่เห็นสมควร

๑ล๑

๑ล๑

^๒ลำดับ ๗ ตำแหน่งที่ปรึกษากฎหมาย ระดับ ๘ อัตราเงินเดือน ๙,๕๐๐.- ๑๗,๙๕๐ บาท

รัฐวิสาหกิจ พ.ศ.๒๕๑๘

โดยที่มาตรา ๔^๓ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.๒๕๑๘ ได้นิยามคำว่า “พนักงาน” ไว้ โดยให้รวมถึง “บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่คล้ายคลึงกัน แต่เรียกชื่ออย่างอื่นในรัฐวิสาหกิจด้วย” และเมื่อพิจารณาถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของที่ปรึกษากฎหมายตามเอกสารเรื่อง การกำหนดหน้าที่ของที่ปรึกษากฎหมาย^๔ ซึ่งผู้แทนบริษัทขนส่ง จำกัด ส่งให้กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓ พิจารณาแล้ว ที่ปรึกษากฎหมายก็มีฐานะเป็น “พนักงาน” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐาน ฯลฯ ส่วนการที่จะได้รับยกเว้นไม่ต้องเต็มเวลาตามมาตรา ๙ วรรคสาม^๕ หรือไม่นั้น โดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบของที่ปรึกษากฎหมายคือให้คำปรึกษาแนะนำชี้แจงในด้านกฎหมายทั้งปวงแก่ผู้จัดการและพนักงานและลูกจ้างอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งก็คือ ที่ปรึกษาในด้านกฎหมายของรัฐวิสาหกิจนั่นเอง ด้วยเหตุนี้ ที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทขนส่ง จำกัด จึงได้รับยกเว้นตามมาตรา ๙ วรรคสาม ไม่ต้องทำงานให้แก่บริษัท ฯ เต็มเวลา

(ลงชื่อ) อมร จันทรสุมบุรณ์

^๓มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานและลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ และให้หมายความรวมถึงผู้ว่าการ ผู้อำนวยการ กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ และให้รวมตลอดถึงที่ปรึกษาคณะกรรมการ ที่ปรึกษา รัฐวิสาหกิจ เลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการหรือบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่คล้ายคลึงกัน แต่เรียกชื่ออย่างอื่นในรัฐวิสาหกิจด้วย

“รับผิดชอบในการให้คำปรึกษาแก่ ผู้จัดการ บริษัทขนส่ง จำกัด ในด้านกฎหมายตรวจสอบตรวจทาน และให้ข้อเสนอแนะด้านกฎหมายทั้งปวง ที่ยุ่งยากซับซ้อนและมีปัญหา รวมทั้งงานคดีงานอุบัติเหตุ งานนิติกร งานวินัย งานแรงงานสัมพันธ์ นิติกรรม และสัญญาต่าง ๆ ของบริษัทขนส่ง จำกัด

๒. แนะนำ ชี้แจง และแก้ปัญหาอันเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในข้อ ๑ รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำ ชี้แจง และหรือแก้ปัญหาอันเกี่ยวกับนโยบาย ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง และการบริหารงานในด้านกฎหมาย และหรือมีผลทางกฎหมายแก่ผู้จัดการ และหรือพนักงานหรือลูกจ้างอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

“มาตรา ๙ พนักงานของรัฐวิสาหกิจ นอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้สำหรับรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ แล้ว ยังต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) สามารถทำงานให้แก่รัฐวิสาหกิจได้เต็มเวลา

ฯลฯ

ฯลฯ

ความใน (๑) มิให้ใช้บังคับแก่พนักงานชาวต่างประเทศ ซึ่งรัฐวิสาหกิจมีความจำเป็นต้องจ้างตามลักษณะงานของรัฐวิสาหกิจนั้น

ความใน (๓) มิให้ใช้บังคับแก่พนักงานที่เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ ที่ปรึกษารัฐวิสาหกิจ เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการ

(นายอมร จันทรมบูรณ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ตุลาคม ๒๕๖๓